

Република Србија
ОСНОВНИ СУД УЖИЦЕ

З Б И Р К А

СУДСКЕ ПРАКСЕ
Грађанске материје

ПЕРИОД
(01.01.2010.год.-31.12.2013 год.)

1

Ужице, 2015.год.

Поштоване колеге/колегинице,

Пред вама се налази збирка судских одлука донетих у грађанској материји у Основном суду у Ужицу у периоду од 01.01.2010.године до 31.12.2013.године.

Познавање грађанске материје у великој мери доприноси ефикаснијем раду суда. Стога намера аутора ове збирке била је да се са судским одлукама које су у њој садржане упозна што већи број колега.

Надамо се да ће ова збирка обогатити судску праксу грађанских одељења и бити од користи у вашем даљем раду.

Аутори су захвални на свакој примедби и предлогу који ће допринети побољшању садржине будућих издања.

Искрено се захваљујем колеги Драгану Калаби, заменику Вишег јавног тужиоца у Чачку, који је прикупио судске одлуке и судији Мирјани Трмчић, председнику грађанског одељења судске праксе овог суда, која је судске одлуке систематизовала.

Ужице, септембар 2015.године

**Председник суда
Бранка Јанковић**

ОБЛИГАЦИОНО ПРАВО

УТВРЂЕЊЕ НИШТАВОСТИ ПРАВНОГ ПОСЛА –(чл. 103 ст.1 ЗОО)

У ПАРНИЦИ СЕ МОЖЕ ТРАЖИТИ УТВРЂЕЊЕ НИШТАВОСТИ ПРАВНОГ ПОСЛА - УГОВОРА, САМО АКО ИСТИ ПОСТОЈИ У ПРАВНОМ ПРОМЕТУ, СХОДНО ЧЛ. 103 ст.1 ЗОО.

Из образложења:

Побијаном пресудом одбијен је као неоснован тужбени захтев за поништај усменог уговора о зајму девизних новчаних средстава, као противан принудним прописима јавном поретку и добрим пословним обичајима.

Из списка произилази као утврђено, да је између странака закључен усмени уговор о зајму по коме је тужилац од туженика позајмио новац, па како дуг није враћан то је тужени покренуо парницу ради повраћаја датог, у којој парници је закључено судско поравнање са утврђеном обавезом враћања дуга у новцу у одређеном року. Такође је утврђено да је тужени делимично измирио дуг по поравнању.

Стога је првостепени суд правилно закључио да су странке закључењем судског поравнања у предмету П ... којим су регулисале свој однос поводом узете позајмице, ставиле ван снаге усмено закључени уговор о зајму девизних новчаних средстава између странака, односно да је спорни уговор закључењем наведеног поравнања у смислу чл. 348 ЗОО престао да постоји уз истовремено стварање нове облигације из поравнања. Из чега произилази да усмено закључени уговор о зајму више не постоји, па се самим тим не може ни утврђивати ништавост таквог уговора у смислу чл. 103 ст.1 ЗОО који не егзистира у правном промету.

(Пресуда Основног суда Ужице П 639/13 од 10. јула 2013. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3012/13 од 21. новембра 2013.).

НАКНАДА ШТЕТЕ – (чл. 154 - 174 ЗОО)

НЕ ПОСТОЈИ ОБАВЕЗА ТУЖЕНОГ ЗА ИСПЛАТУ НАКНАДЕ ШТЕТЕ ТУЖИЉИ АКО НЕМА УЗРОЧНО ПОСЛЕДИЧНОГ ОДНОСА ИЗМЕЂУ НАСТАЛЕ ШТЕТЕ И РАДЊЕ ТУЖЕНИКА СХОДНО ЧЛ. 154, 174, 177 ст.2 ЗОО.

Из образложења:

Из списка произилази да је наведеног дана тужилу угризао пас туженог за десну потколеницу, због чега је претрпела повреду за коју потражује нематеријалну штету. Доказима је утврђено да је тужилу било познато да туженик има пса кога држи у економском делу дворишта, који је био обезбеђен у простору затвореном капијом из ког пас не може сам да изађе. И поред упозорења сина туженог да не пролази кроз тај део дворишта, тужилу је ушла кроз капију у економски део дворишта, и потом изашла кроз другу капију, коју је отворила и оставила за собом отворену, настављајући кретање уз степенице које се налазе у дворишту туженог, када ју је пас туженог који је изашао из економског дела дворишта, ујео.

У конкретном случају, штета је настала искључивом радњом тужилу, као оштећене, коју је сама изазвала, односно створила опасну ситуацију на начин како је то претходно описано, иако је била упозорена на ту могућност. Док на страни туженог као власника опасне ствари-пса, не постоји одговорност, јер је пас био прописно обезбеђен, у делу дворишта које је било ограђено, док је син туженог тужилу посебно упозорио.

Стога је првостепени суд правилно применио чл.154,174.177 став 2 ЗОО, када је одбио тужбени захтев тужилу као неоснован.

(Пресуда Основног суда Ужице II 179/11 од 16. марта 2012. и Пресуда Вишег суда у Ужицу Гж 372/12 од 11. јуна 2012.).

НАКНАДА ШТЕТЕ – чл.2-5 Закона о комуналним делатностима

ПОСТОЈИ ОБАВЕЗА ТУЖЕНОГ - ГРАДА ДА ПЛАТИ ТУЖИОЦУ НАКНАДУ ШТЕТЕ НАСТАЛЕ УСЛЕД ПАДА И ПОВРЕЂИВАЊА НА ЗАЛОМЉЕНЕ СТУБИЋЕ КОЈИ СУ СЕ НАЛАЗИЛИ НА ТРОТОАРУ (СХОДНО ЧЛ. 2-5) ЗАКОНА О КОМУНАЛНИМ ДЕЛАТНОСТИМА .

Из образложења:

Из списка произилази да је тужилца задобила лаку телесну повреду у пределу леве ноге, тако што се сапела на мањи заломљени стубић постојећи на тротоару, да би потом повређеном ногом ударила у већи метални стубић који се налазио у непосредној близини, који су служили за онемогућавање паркирања возила на тротоару.

Правилно примењујући одредбе чл. 2,3,4 и 5 Закона о комуналним делатностима, првостепени суд је правилно оценио да је тужени Град Ужице одговоран за штету коју је тужилца претрпела.Ово из разлога што је пропустио да изврши своју законску обавезу одржавања улица, односно тротоара, која је подразумевала и уклањање спорних металних стубића, као опште опасности на тротоару, на које се тужилца и повредила. При томе првостепени суд је правилно утврдио да постоји и тужилцин допринос од 20% за настанак штетног догађаја и штете, јер су спорни стубићи били видљиви, па се није кретала са довољном пажњом, што је допринело њеном повређивању.

(Пресуда Основног суда Ужице П 99/12 од 15. маја 2012. и Пресуда Вишег суда Ужице Гж 483/12 од 13. јуна 2012.).

**ПОВРЕДА НАСТАЛА НА СКИЈАЊУ И НАКНАДА ШТЕТЕ –(чл.173
ЗОО и чл.3 ЗАКОНА О ЈАВНИМ СКИЈАЛИШТИМА)**

КАДА ЈЕ ТУЖИЛАЦ ПОВРЕЂЕН У ТОКУ СКИЈАЊА ТАКО ШТО ЈЕ ДРУГИ СКИЈАШ НАЛЕТЕО НА ЊЕГА, НЕМА ОСНОВА ЗА ОДГОВОРНОСТ ТУЖЕНОГ ЈП "СКИЈАЛИШТЕ СРБИЈЕ", (у складу са чл.. 173 ЗОО и чл.. 3 ЗАКОНА О ЈАВНИМ СКИЈАЛИШТИМА.)

Из образложења:

Првостепеном пресудом је одбијен као неоснован тужбени захтев за накнаду штете према туженим ЈП Скијалишта Србије и Компанији Дунав осигурање као солидарним туженим.

Доказима је утврђено да се тужилац рекреативно скијао на ски стази "Торник" на Златибору,у власништву првотуженог.Да је у току скијања, други скијаш налетео на њега од позади,и ударио га у леђа, услед чега је тужилац пао и претрпео тешку телесну повреду, по основу које тужбеним захтевом тражи исплату накнаде нематеријалне штете. Да се као скијаш правилно понашао на стази,те да није предузео нагло скретање.Такође је вештачењем Факултета спорта и физичког васпитања утврђено, да се скијаш који је налетео на тужиоца није придржавао правила, али да скијање с обзиром на околности у којима се обавља, спада у део ризика и чини уобичајени ризик, јер скијање спада у категорију активности са повећаним ризиком.

С обзиром на утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно поступио када је одбио тужбени захтев тужиоца, налазећи да је повређивање тужиоца резултат уобичајених опасности и ризика скијања, сходно чл. 6 Закона о јавним скијалиштима, па нису испуњени услови за накнаду штете по основу објективне одговорности у смислу чл. 173 ЗОО, јер околности под којима је тужилац повређен се не могу подвести под неуобичајену или очекивану опасност у скијању. Те да нема кривице првотуженог за насталу штету у смислу чл. 158 ЗОО, јер само од другог скијаша од чијег ударца је тужилац повређен, зависи са којом пажњом ће се кретати и да ли ће се поштовати правила скијања, на шта туженик није могао да утиче. Такође је правилно примењена одредба чл. 3.тачка 11 Закона о јавним скијалиштима, којом је предвиђено да уобичајена опасност и ризик је таквог карактера да га просечан скијаш при потребној пажњи, мора или може предвидети на стази коју користи, Док чл. 6 Закона о јавним скијалиштима, предвиђа да се на одговорност за штету проузроковану на скијалишту примењују општа правила од

одговорности за штету, а право на накнаду штете проузроковане на скијалишту не обухвата оне штете које су резултат уобичајене опасности и ризика скијања.

(Пресуда Основног суда у Ужицу П 913/10 од 11. новембра 2010. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 441/11 од 15. марта 2011.).

НАКНАДА ШТЕТЕ И ВИША СИЛА (чл. 173 ЗОО)

ШТЕТА НАСТАЛА НА ВИКЕНД КУЋИ У ВЛАСНИШТВУ ТУЖИОЦА УСЛЕД УДАРА ГРОМА ИСКЉУЧУЈЕ ОДГОВОРНОСТ ТУЖЕНОГ "ЕПС" ЈЕР ЈЕ НАСТАЛА УСЛЕД ВИШЕ СИЛЕ.

Из образложења:

Пресудом првостепеног суда одбијен је тужбени захтев тужље за накнаду штете која је настала услед пожара којом приликом је изгорела у потпуности непокретност тужилје заједно са покретним стварима у објекту.

На основу налаза и мишљења вештака за пожаре, хаварије и експлозије је утврђено да је наведеном приликом у време великог невремена, гром ударио у објекат тужилје за који није била обавезна громобранска заштита, и да је прикључак на дистрибутивну мрежу био извршен по техничким прописима што искључује могућност настанка пожара преко нисконапонске мреже пражњењем, већ је гром извршио пражњење преко објекта који се запалио.

По оцени Апелационог суда, правилна је одлука првостепеног суда, с обзиром да је штета на објекту тужилје настала услед удара грома као више силе, а не услед опасне делатности туженог ПД.Електросрбија, нити узрок штете потиче од електростуба тужене као опасне ствари, па не може ни одговарати за накнаду штете применом чл. 173 ЗОО.

(Пресуда Основног суда Ужице П 248/10 од 14. децембра 2011. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 682/12 од 15. маја 2012)

**ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТУ—(чл. 173 ЗОО и чл.218 Закона о служби
у оружаним снагама)**

**ПОСТОЈИ ОДГОВОРНОСТ ТУЖЕНЕ Р.СРБИЈА ЗА ШТЕТУ НАСТАЛУ ЗБОГ
СМРТИ СИНА ТУЖИОЦА, КОЈИ ЈЕ КАО ДОБРОВОЉАЦ СРПСКЕ ГАРДЕ
БИО УКЉУЧЕН У ЈНА,И ПОГИНУО МАЈА МЕСЕЦА 1992.ГОД.НА РАТИШТУ
НА ТЕРИТОРИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, И ТО ПО ОСНОВУ
ОБЈЕКТИВНЕ ОДГОВОРНОСТИ У СМИСЛУ ЧЛ.218 ЗАКОНА О СЛУЖБИ У
ОРУЖАНИМ СНАГАМА И ЧЛ.173 И 174 ЗОО**

Из образложења:

Побијаном пресудом обавезан је тужени Република Србија да тужиоцу као оцу, накнади претрпљену нематеријалну штету по основу смрти сина,као и материјалну штету по основу трошкова изградње споменика,подушја и набавке црнине, у износима ближе наведеним изреком пресуде.

Изведеним доказима је утврђено да је сада пок.Н.Ђ.погинуо као добровољац Српске гарде у борбеним дејствима 07.маја 1992,год.у месту Сулице,Скелани.Да је Српска гарда као удружење грађана била уписана у регистар удружења друштвених организација,,те да је у то време имала статус паравојне-добровољачке јединице,чија је обука вршена у трајању од три месеца,и која је сарађивала и била под командом ЈНА.Да је одлазак добровољаца из Ужица организовао Ужички корпус,те да је пок.НЂ имао претходно регулисану војну обавезу,да је био здрав,добрио униформу,са добијеним наоружањем и превозом ЈНА,пребачен на ратиште.Након двадесет дана је погинуо на ратишту,а Војска Југославије је његове посмртне остатке пребацила својим возилом,и сносила трошкове сахране.

Стога је правилан закључак првостепеног суда да је пок.НЂ као добровољац у време погибије био укључен у ЈНА,те да је тужена по основу објективне одговорности у смислу чл.218.ст.2 Закона о служби у оружаним снагама,и чл.173 и 174 ЗОО,одговорна за насталу штету коју је тужилац претрпео.Што значи да је штета настала у вези са обављањем војне службе и да потиче од ње као опасне делатности вршене у условима повећаних ризика због оружаних сукоба у условима непосредне ратне опасности(период од 01.10.1991.год.па до 20.05.1992.год.)

(Пресуда Основног суда у Ужицу - Судска јединица у Чајетини П 1348/10 од 29. јуна 2010. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3247/10 од 23. децембра 2010)

НАКНАДА ШТЕТЕ - ЧЛ. 174 ЗОО

ТУЖИЉА КАО СУВОЗАЧ У ПУТНИЧКОМ ВОЗИЛУ, А КОЈА ЈЕ ПОВРЕЂЕНА У САОБРАЋАЈНОЈ НЕЗГОДИ, ИМА ПРАВО НА НАКНАДУ ШТЕТЕ И ОД ВЛАСНИКА ВОЗИЛА У КОЈЕМ СЕ НАЛАЗИЛА И ОД ОСИГУРАВАЈУЋЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ КОД КОЈЕ ЈЕ ВОЗИЛО ОСИГУРАНО СХОДНО ЧЛ. 174 ЗОО.

Из образложења:

Из списка произилази као утврђено, да се критичног дана догодила саобраћајна незгода у којој је тужиља задобила телесне повреде, а до незгоде је дошло тако што је полицијско службено возило ..., у коме се налазила тужиља на месту сувозача, ударило у путничко возило које се кретало испред њега. Наведено службено полицијско возило је власништво тужене Републике Србије- МУПа, а у време незгоде било је осигурано код друготуженог, а против возача службеног возила је покренут кривични поступак.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно закључио да постоји солидарна одговорност тужених. Неосновани су жалбени наводи тужене Републике Србије МУПа, да је првостепени суд погрешно применио материјално право због тога што су возила туженог осигурана од аутоодговорности код друготуженог, због чега сматра да за штету одговара само осигуравач а не и власник возила. Ово из разлога што се одговорност имаоца моторног возила заснива на одредби чл. 174 ЗОО, а одговорност туженог осигурања, као осигуравача, на одредбама Закона о основама система осигурања имовине и лица. Та одговорност тужених је солидарна, па је тужиља као оштећена овлашћена да накнаду штете захтева од оба солидарна дужника. Оштећени у смислу Закона о осигурању имовине и лица има право да одштетни захтев истакне непосредно према Заједници осигурања, али то не значи да је изгубио право да такав захтев истакне и према његовом осигуранику - штетнику. Стога постојање одговорности друготуженог - Заједнице осигурања, не искључује одговорност штетника односно првотужене Републике Србије.

(Пресуда Основног суда у Ужицу П 359/10 од 8. марта 2011. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1517/11 од 6. септембра 2011.).

**НАКНАДА ШТЕТЕ НАСТАЛЕ У САОБРАЋАЈНОЈ НЕЗГОДИ – ЧЛ.
178 ст.1 ЗОО**

ИАКО ЈЕ ОСИГУРАВАЧ ИСПЛАТОМ ОШТЕЋЕНОМ ЛИЦУ, СТЕКАО ПРАВО НА ИСПЛАТУ РЕГРЕСА ПРЕМА ЛИЦУ КОЈЕ ЈЕ ПРОУЗРОКОВАЛО САОБРАЋАЈНУ НЕЗГОДУ, А КОЈЕ ЈЕ БИЛО У АЛКОХОЛИСАНОМ СТАЊУ, ПОТРЕБНО ЈЕ ДА СЕ ПРИМЕНИ ОДРЕДБА ЧЛ. 178 ст.1 ЗОО, И ДА СЕ УТВРДИ ПОСТОЈАЊЕ КРИВИЦЕ ТУЖЕНОГ.

Из образложења:

Из списка произилази да је тужилац - осигуравач потраживао од туженог регресну исплату новчаног износа ... који је тужилац у мирном поступку исплатио трећем лицу на име накнаде штете настале на возилу, а у којем је учествовао и туженик својим возилом које је било осигурано од аутоодговорности код тужиоца, возећи у алкохолисаном стању са 1,23 промила алкохола у организму.

Чланом 941 ЗОО је прописано да у случају осигурања од одговорности оштећено лице може захтевати непосредно од осигуравача накнаду штете коју је претрпело због догађаја за који одговара осигураник, али највише до износа осигурачеве обавезе.

Према одредби чл. 178 ст.1 ЗОО је предвиђено да у случају удеса изазваног моторним возилом у покрету који је проузрокован искључиво кривицом једног имаоца, примењују се правила о одговорности по основу кривице.

У конкретном случају тужилац је био у обавези да трећем лицу - оштећеном лицу исплати накнаду претрпљене материјалне штете, али само уколико је постојала кривица туженог - осигураника за саобраћајну незгуду у којој је штета настала. Тек би у том случају, с обзиром да је туженик управљао возилом у алкохолисаном стању, тужилац имао право на регрес исплаћене накнаде штете према свом осигуранику. Евентуална исплата осигуравача оштећеном лицу и ако не постоји кривица туженог за насталу штету, не би му дала право на регрес према туженом, без обзира на чињеницу што је исти возилом управљао у алкохолисаном стању.

Имајући у виду изнето, чињеницу да је у прекршајном поступку који је вођен поводом саобраћајне незгоде, туженик ослобођен кривице да је проузроковао саобраћајну незгуду, то првостепени суд није могао донети одлуку о основаности тужбеног захтева тужиоца, пре утврђивања да ли постоји кривица туженог за штетни догађај, што је пропустио да учини из ког разлога је првостепена пресуда укинута.

(Пресуда Основног суда Ужице П 194/12 од 17. септембра 2012. и Решење Вишег суда у Ужицу Гж 963/12 од 14. децембра 2012.).

НАКНАДА ШТЕТЕ - ЧЛ. 184 ЗОО

КАДА ЈЕ МАЛОЛЕТНИ ТУЖИЛАЦ НА УЛИЦИ СТАО НА ПОКЛОПАЦ ШАХТЕ КОЈИ СЕ ПРЕЛОМИО, ПА ЈЕ У ШАХТУ УПАО ЗАЈЕДНО СА ДЕЛОМ ПОКЛОПЦА И ЗАДОБИО ЛАКЕ ТЕЛЕСНЕ ПОВРЕДЕ ТАДА ПОСТОЈИ ОДГОВОРНОСТ ТУЖЕНЕ "ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈЕ" КОЈА ЈЕ КОРИСНИК ШАХТЕ.

Из образложења:

Жалба тужене изјављена против пресуде првостепеног суда којом је усвојен тужбени захтев малолетног тужиоца за исплату накнаде нематеријалне штете је неоснована.

Доказима је утврђено да је малолетни тужилац крећући се улицом, стао на поклопац шахте, који се преломио, услед чега је мал. тужилац заједно са делом поклопца пропао кроз отвор шахта дубине 4 м којом приликом је задобио лаке телесне повреде. Да су се у шахти налазили енергетски каблови и да је корисник исте тужена "Електродистрибуција".

Правилно је првостепени суд применио материјално право, када је закључио да је тужени одговоран по основу чл. 184 ЗОО. На основу чл. 75 Одлуке о комуналном уређењу града, туженик је корисник шахте, сагласно чл. 75 исте одлуке, а по којој се уличним отворима (шахт) сматрају и отвори за енергетске каблове, који отвори ради безбедности пешака и саобраћаја на коловозу, тротоару и слично, морају имати затварач односно поклопац, а сходно чл. 77 исте одлуке, о одржавању отвора за електричне каблове старају се предузећа која те отворе користе.

Како је у конкретном случају утврђено да се у предметној шахти налазе електрокаблови туженог, то је исти дужан да се као корисник шахте стара о одржавању шахте а тиме и поклопца на шахти. Имајући у виду утврђено чињенично стање, неосновани су жалбени наводи којима се оспорава пасивна легитимација туженог уз позивање да туженик није одговоран за штету коју је критичном приликом малолетни тужилац претрпео, јер шахта није његово основно средство, нити је туженик власник шахте, нити задужен за одржавање исте.

(Пресуда Основног суда у Ужицу П 575/10 од 23. новембра 2010. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 294/11 од 22. марта 2011.)

**НАКНАДА МАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ И ДОПРИНОС ТУЖИОЦА
(чл. 192 ст.1 ЗОО)**

АКО ЈЕ ТУЖИЛАЦ ПРЕТРПЕО ШТЕТУ НА СВОЈИМ ПАРЦЕЛАМА УПАДОМ ДИВЉИХ СВИЊА, ПРВОСТЕПЕНИ СУД НИЈЕ МОГАО ДА ПРИХВАТИ НАЛАЗ И МИШЉЕЊЕ ВЕШТАКА ПОЉОПРИВРЕДНЕ СТРУКЕ У ПОГЛЕДУ ВИСИНЕ МАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ, А ДА ИСТОВРЕМЕНО НЕ УТВРДИ ДА ЛИ ИМА ДОПРИНОСА ТУЖИОЦА У НАСТАНКУ ШТЕТЕ.

Из образложења:

Из списка произилази да је вештак пољопривредне струке утврдио укупну штету коју је тужилац претрпео упадом дивљих свиња на његове парцеле. Такође је утврђено да је тужилац само једну од парцела оградом жицом, а да је на остале три поставио страшило, везао канап између кочића, постављао кесе различитих боја, сваку ноћ је лупао металне канте, везао пса у две парцеле наизменично, па је суд закључио да је он предузео све мере за спречавање штете.

Сходно чл.155 ЗОО штета је умањење нечије имовине(обична штета)и спречавање њеног повећања(измакла корист),а за штету од опасне ствари одговара њен ималац у смислу чл.174 ЗОО,који се ослобађа од одговорности ако докаже да је штета настала искључивом радњом оштећеног или трећег лица,коју он није могао предвидети и чије последице није могао избећи или отклонити (чл.172.ст.2 ЗОО).Оштећени има право на накнаду обичне штете и измакле користи уколико није могуће успостављање пређашњег стања(чл.185 ЗОО).Док се чл.192 ЗОО предвиђа да оштећени који је допринео настанку или већој штети од штете која би била ,има право на сразмерно смањену накнаду.

Стога првостепени суд у поновном поступку мора да утврди, да ли је тужилац предузео све мере ради заштите својих парцела од упада дивљих свиња, да ли је довољно то што је постављао страшила, везао канапе са кесама различитих боја, те да ли је у конкретном случају и он одговоран за штету коју је претрпео из разлога што преостале три парцеле није оградом, те да ли има места и његовој одговорности у одређеном степену и његовог доприноса, за који се висина укупне штете има умањити.

*(Пресуда Основног суда Ужице II 2457/11 од 27. јуна 2012. и Решење Вишег суда Ужице
Гж.790/12 од 06.11.2012.год.)*

НАКНАДА ШТЕТЕ - чл. 560 ЗКП

ДА БИ ТУЖИЛАЦ ИМАО ПРАВО НА НАКНАДУ ШТЕТЕ ЗБОГ БОРАВКА У ПРИТВОРУ, А ПРЕСУДОМ ЈЕ ОПТУЖБА ПРЕМА ЊЕМУ ОДБИЈЕНА, МОРА СЕ ПРЕТХОДНО УТВРДИТИ СХОДНО ЧЛ. 560 ст.3 ЗКП ДА ЛИ ЈЕ СВОЈИМ НЕДОЗВОЉЕНИМ ПОСТУПЦИМА ДОПРИНЕО ЛИШЕЊУ СЛОБОДЕ.

Из образложења

Пресудом првостепеног суда обавезан је тужени Република Србија да плати тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе износ од ...

Жалба туженика је основана.

У конкретном случају првостепени суд је пропустио да утврди чињеницу из којих разлога је према тужиоцу одређен притвор, односно суд није ценио садржину решења Општинског суда у Ужицу Кв ... којим је одређен тужиоцу притвор као мера обезбеђења његовог присуства, а у циљу несметаног вођења кривичног поступка, јер се исти налазио у бекству и био недоступан државним органима.

На овај начин првостепени суд је, досудивши тужиоцу накнаду штете повредио материјално право, јер је пропустио да ову чињеницу утврди правилном оценом садржине решења Општинског суда у Ужицу о одређивању притвора, као и да утврди од каквог је значаја ова чињеница за примену одредбе чл. 560 ст.1 ЗКП. Такође и одредбе чл. 192 ЗОО од чије правилне примене зависи основаност тужбеног захтева, те да ли је тужилац својим бекством допринео одређивању мере притвора ради обезбеђења његовог присуства у кривичном поступку, од чега зависи да ли му припада право на накнаду душевних болова које је због притвора претрпео.

(Пресуда Основног суда у Ужицу П 231/10 од 10. јуна 2010. и Решење Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3964/10 од 21. децембра 2010.).

НАКНАДА НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ И ДОПРИНОС НАСТАНКУ ШТЕТЕ - чл. 192 ЗОО

У ПОСТУПКУ ЗА НАКНАДУ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ ЗБОГ ТЕЛЕСНЕ ПОВРЕДЕ ТУЖИОЦА ПАДА НА ЛЕДУ, ДОК СЕ КРЕТАО ПЕШИЦЕ КОЛОВОЗОМ, СУД ЈЕ ДУЖАН ДОКАЗИМА ДА УТВРДИ ДА ЛИ ПОСТОЈИ ДОПРИНОС ТУЖИОЦА НАСТАНКУ ТЕЛЕСНЕ ПОВРЕДЕ, А НЕ ДА У ОБРАЗЛОЖЕЊУ ПРЕСУДЕ НАВЕДЕ "ДА НА СТРАНИ ТУЖИОЦА НЕМА ДОПРИНОСА НАСТАНКУ ШТЕТНОГ ДОГАЂАЈА", А СХОДНО ЧЛ. 192 ЗОО

Из образложења:

Првостепени суд је усвоји тужбени захтев тужиоца према туженим по основу солидарне одговорности за претрпљену нематеријалну штету, по видовима који су тражени, због пада на коловозу који није био очишћен, којом приликом је дошло до његовог повређивања.

Жалба тужених је основана јер образложење првостепене пресуде не садржи јасне разлоге о свим битним чињеницама. Наиме, првостепени суд не постојање одговорности и доприноса тужиоца настанку штете образлаже једном реченицом, тврдњом да на страни тужиоца нема доприноса настанку штетног догађаја. Из такве формулације јасно произилази да пресуда нема потпуне разлоге у делу да ли на страни тужиоца има или нема доприноса настанку штете.

Поред тога, побијана пресуда донета је на основу чињеничног стања које није потпуно утврђено. Првостепени суд није са сигурношћу утврдио битне чињенице да ли је тужилац крећући се, у зимским ципелама са гуменим ђоном по коловозу спорне улице, своје кретање прилагодио условима који су владали на коловозу, као површини која није предвиђена за кретање пешака, да ли је његово кретање по коловозу било нужно или је могао да за кретање користи тротоар у наведеној улици. Од утврђења ових чињеница, зависи и правилна примена одредбе чл. 192 ЗОО.

(Пресуда Основног суда у Ужицу П 186/10 од 29. априла 2010. и Решење Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3130/10 од 26. августа 2010.).

НАКНАДА ШТЕТЕ И ДОКАЗИВАЊЕ(чл.220-223 ЗППа)

У СИТУАЦИЈИ КАДА ЈЕ УТВРЂЕНО ДА ТУЖЕНИК ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА СНОСИ ОДГОВОРНОСТ ЗА ИЗБИЈАЊЕ ПОЖАРА У СТАМБЕНОМ ОБЈЕКТУ ТУЖИЛАЦА, ТО ЈЕ ДУЖНА ДА ПЛАТИ НАКНАДУ ШТЕТЕ,И ЗБОГ УНИШТЕНИХ СТВАРИ У ОБЈЕКТУ ЗА КОЈЕ СУ ТУЖИОЦИ ДОКАЗАЛИ ДА СУ ПОСТОЈАЛЕ СХОДНО ЧЛ.220-223 ЗПП

Из образложења:

Како је првостепени суд доказима утврдио да је до избијање пожара у кући тужилаца дошло пропустом туженика, то је правилно првостепени суд својом пресудом обавезао туженика да плати тужиоцима накнаду штете за оштећења на објекту, за уништене покретне ствари, као и за уништен ефективни страни новац.

У поступку је утврђено да је поред покретних ствари у објекту, у пожару уништен и новац у износу од 2.000 еура, а у току поступка тужиоци су доставили остатке од 1.045 еура који су се налазили у објекту у моменту избијања пожара.

Неосновани су жалбени наводи којима туженик указује да тужиоци страни новац нису чували на законом прописан начин, с обзиром да исти није депонован у банци. Ово стога што не постоји законска обавеза на основу које су физичка лица дужна да депонују ефективни страни новац у пословним банкама.

При таквом стању ствари, како су тужиоци материјалним доказима и путем сведока доказали, сходно чл. 220 - 223 ЗПП да је у моменту избијања пожара постојао ефективни страни новац у њиховом објекту, основан је тужбени захтев тужилаца и у поменутом делу.

(Пресуда Основног суда Ужице - П 235/10 од 9. новембра 2011. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 644/12 од 23. априла 2012.).

НАКНАДА НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ И РЕГРЕС – (чл. 200 ЗОО)

НЕОСНОВАН ЈЕ ПРАВНИ СТАВ ПРВОСТЕПЕНОГ СУДА ИЗНЕТ У ПРЕСУДИ КОЈОМ СЕ ОДБИЈА ТУЖБЕНИ ЗАХТЕВ ТУЖИОЦА ЗА ИСПЛАТУ РЕГРЕСА НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ ЗБОГ ПРЕТРПЉЕНИХ БОЛОВА И СТРАХА, ЗБОГ ТОГА ШТО СУ ТУЖИОЦИ ПРЕТРПЕЛИ ЛАКЕ ТЕЛЕСНЕ ПОВРЕДЕ У САОБРАЋАЈНОЈ НЕЗГОДИ И ШТО НИСУ ИМАЛИ БОЛОВЕ И СТРАХ ЈАКОГ И СРЕДЊЕГ ИНТЕНЗИТЕТА.

Из образложења:

Првостепеном пресудом је одбијен тужбени захтев тужиоца, осигуравајуће организације за исплату регреса, исплаћене нематеријалне штете.

По мишљењу другостепеног суда жалба тужиоца је основана.

Првостепени суд утврђује да је тужилац оштећенима на име претрпљене нематеријалне штете исплатио износе и то за претрпљене физичке болове по 65.000,00 дин. а за претрпљени страх по 65.000,00 дин. укупно по оба вида 130.000,00 дин. Већтачењем већтака медицинске струке утврђује да се ради о лаким телесним повредама, те да им не припада тражена накнада, због чега је тужбени захтев за регрес одбијен као неоснован.

По оцени другостепеног суда због погрешне примене материјалног права, је чињенично стање остало непотпуно утврђено. Према чл. 200. став 1. ЗОО за претрпљене физичке болове и страх суд ће ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха, и њихово трајање то оправдавају, досудити правичну накнаду.

Оштећени би имали право на накнаду нематеријалне штете и у случају постојања лаке телесне повреде, уколико су претрпљени физички болови и страх, иако слабог интензитета, дуже трајали. Првостепени суд није оценио чињеницу да је према налазу већтака оштећена трпела физичке болове слабог интензитета 15 дана, и страх слабог интензитета 10 дана, па је суд требао, имајући у виду налаз већтака медицинске струке, да оцени да ли су износи који су оштећенима исплаћени од стране тужиоца, били адекватни претрпљеним физичким боловима и претрпљеном страху у време досуђења штете, односно да ли је оштећенима у време исплате штете требало исплатити износе које им је тужилац исплатио у мирном поступку, или мање износе на име накнаде штете.

(Пресуда Основног суда Ужице П 827/10 од 3. октобра 2012. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 853/13 од 26. априла 2013.).

СОЛИДАРНА ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТУ - ЧЛ. 206 ЗОО

КАДА СУ КРИВИЧНОМ ПРЕСУДОМ, А ЗБОГ КРИВИЧНОГ ДЕЛА КРАЂА ОГЛАШЕНИ КРИВИМ И НЕПОСРЕДНИ ИЗВРШИЛАЦ И ПОМАГАЧ, ПОСТОЈИ ЊИХОВА СОЛИДАРНА ОДГОВОРНОСТ ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ, БЕЗ ОБЗИРА НА ОБЛИК "ПОМАГАЊА", СХОДНО ЧЛ. 206 ЗОО.

Из образложења:

Неосновани су жалбени наводи друготуженог да не постоји његова одговорност за накнаду штете, јер је оглашен кривим због извршења кривичног дела, али као помагач.

Правилно је првостепени суд, прво, утврдио активну легитимацију тужилаца, јер један је правни власник СТР, а други је фактички власник, друго, постојање одговорности друготуженог за накнаду штете солидарно са осталим лицима, без обзира што је само превозио крадену робу, јер је кривичном пресудом утврђено да је том радњом извршио кривично дело крађа као помагач.

(Пресуда Основног суда Ужице П 797/10 од 5. априла 2013. и Пресуда Вишег суда Ужице Гж 1007/13 од 16. октобра 2013.).

НАКНАДА ШТЕТЕ (чл.684 ЗОО и чл. 16 - 17 ЗАКОНА О УГОВОРИМА О ПРЕВОЗУ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ)

ТУЖИЉА ИМА ПРАВО НА НАКНАДУ ШТЕТЕ НАСТАЛУ ЗБОГ ПОВРЕДЕ ПАДОМ НАКОН ИЗЛАСКА ИЗ ВОЗА, ОД СТРАНЕ ТУЖЕНОГ АД "ЖЕЛЕЗНИЦА СРБИЈЕ" ИЗ БЕОГРАДА, БЕЗ ОБЗИРА ШТО НИЈЕ ИМАЛА ВОЗНУ КАРТУ,АЛИ СНОСИ И ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТУ У ДОПРИНОСУ КОЈИМ ЈЕ ДОПРИНЕЛА НАСТАНКУ ИСТЕ.

Из образложења:

У току првостепеног поступка је утврђено да је тужилца била путник у путничком возу од железничке станице у Ужица до Ваљево за коју релацију је имала возну карту.Како је одлучила да воз напусти на железничком стајалишту удаљеном пар километара од станице у Ваљево на стајалишту Иверак,то је приликом изласка из воза,из разлога што је воз мимоишао перон за излазак путника,сишла до задњег степеника,и скочила са висине од 70 см. на подлогу од туцаника,делимично покривену снегом и под нагибом,којом приликом се оклизнула,превртала и од последица истог претрпела телесну повреду,по основу које тражи накнаду претрпљене нематеријалне штете.

Правилно је првостепени суд применио материјално право, код основа одговорности туженог за накнаду штете и позвао се на одредбу чл. 684 ст.1 Закона о облигационим односима, и закључио да је тужени као превозилац одговоран за сигурност путника од почетка до завршетка превоза, како превоза уз накнаду, тако и у случају бесплатног превоза.Чињеница да тужилца на спорној релацији од станице Ваљево до места силаска, није имала возну карту, не ослобађа туженог одговорности, ни применом чл. 16 и17 Закона о уговорима о превозу у железничком саобраћају, и овакво понашање тужилце може бити санкционисано у прекршајном или управном поступку.

Туженик је као превозилац дужан да обезбеди безбедан силазак путника на станицама и стајалиштима, обезбеђењем силаска на бетонским перонима, а ако су она краћа од композиције воза, да путнике усмери за излазак на бетонски перон, што је у конкретном случају изостало, па је тужилца силаском ван бетонског перона - стајалишта задобила тешку телесну повреду.

Правилно је првостепени суд одмерио адекватну накнаду сходно чл.200 ЗОО,али је неправилно утврдио допринос тужилце у смислу чл.192 ЗОО,те су основани наводи у жалби у том погледу,из ког разлога је пресуда у том делу преиначена.

Тужила као путник сноси одговорност за насталу штету, јер је својим неопрезним понашањем у зимским условима излазила из воза ван бетонског перона, олако ценећи да је такав силазак на туцаник покривен снегом, под косином, скоком са висине од 70 цм. за жену од 61 год. безбедан, па је и сама као и туженик допринела настанку штете у проценту од 50 %. из ког разлога је пресуда морала бити преиначена.

(Пресуда Основног суда Ужице П 2849/11 од 15. новембра 2012. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 683/13 од 4. марта 2013.)

ОДЛУКА СУДА О ВИСИНИ НАКНАДЕ ШТЕТЕ - чл. 224 ЗПП

У СИТУАЦИЈИ ПОСТОЈАЊА ТУЖБЕНОГ ЗАХТЕВА ЗА НАКНАДУ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ, А ПО ОСНОВУ ИЗВРШЕНОГ КРИВИЧНОГ ДЕЛА УВРЕДА, ВИСИНА ШТЕТЕ СЕ УТВРЂУЈЕ СЛОБОДНОМ ОДЛУКОМ ПРВОСТЕПЕНОГ СУДА СХОДНО ЧЛ. 224 ЗПП.

Из образложења:

Првостепеном пресудом је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за накнаду претрпљене нематеријалне штете због повреде части и угледа, достојанства и права личности, због увреде због које је тужени оглашен кривим у кривичном поступку, из разлога што тужилац није уплатио предужам за вештачење вештака медицинске струке неуропсихијатра и психолога.

Жалба је основана јер је заснована на погрешној примени материјалног права.

Утврђено је да је тужени због изречених речи на рочишту за главну расправу у предмету П...рекавши му „лажовчино „битанго“ а након опомене судије наставио да вређа тужиоца речима „да се деформисао од лажи и да показује знаке болести“ оглашен кривим правноснажном кривичном пресудом, након чега је поднео тужбу за накнаду нематеријалне штете.

По оцени другостепеног суда изговореним речима због којих је и кривично осуђен туженик исти је повредио осећај личног достојанства тужиоца, а с обзиром на место и начин изговарања увреде и углед који тужилац ужива. У том смислу тужиоцу припада накнада нематеријалне штете због повреде части и угледа, па је у смислу одредбе чл. 224 ЗПП утврђена висина штете у износу од 30.000,00 дин. која представља правичну накнаду и потпуну сатисфакцију.

При томе, није било нужно спровођење вештачења од стране вештака медицинске струке ради доношења одлуке, већ суд висину накнаде за претрпљени вид нематеријалне штете утврђује по слободној оцени, а према свим околностима случаја, сходно чл. 224 ЗПП.

(Пресуда Основног суда Ужице П 2439/11 од 10. маја 2013. и Пресуда Вишег суда Ужице Гж 932/13 од 10. октобра 2013.).

ЈЕДНОГОДИШЊИ РОК ЗАСТАРЕЛОСТИ (чл. 378 ЗОО)

АКО ЈЕ ИЗМЕЂУ ТУЖИОЦА "ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈЕ" И ТУЖЕНИКА - КОРИСНИКА ЕЛ. ЕНЕРГИЈЕ, ЗАКЉУЧЕН СПОРАЗУМ О ОТПЛАТИ ДУГА У РАТАМА, ТАДА СЕ ИМА ПРИМЕНИТИ ОПШТИ РОК ЗАСТАРЕЛОСТИ ПОТРАЖИВАЊА, А НЕ ЈЕДНОГОДИШЊИ РОК ЗАСТАРЕЛОСТИ.

Из образложења:

Жалба туженика је неоснована.

Изписа произилази да су странке закључиле Споразум о враћању дуга за утрошену ел. енергију у 24 месечне рате.

Неоснован је навод жалбе да је дуг по оваквом потраживању тужιοца застарео, јер првостепени суд погрешно примењује рок од три године, већ би требало применити рок од годину дана утврђен за потраживање тужιοца према потрошачима за утрошену ел. енергију. Ово стога што склапањем Споразума, који практично представља уговор између странака, потраживање по тако закљученом правном послу, застарева у општем року застарелости.

(Пресуда Основног суда Ужице - Судска јединица у Чајетини П 1107/12 од 5. априла 2013. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1929/13 од 10. септембра 2013.).

ЗАСТАРЕЛОСТ ПОТРАЖИВАЊА (чл. 372 ЗОО)

КАДА ЈЕ У ПИТАЊУ НАКНАДА И НАГРАДА ЗА РАД СУДИЈА ПОРОТНИКА, ЗАСТАРЕЛОСТ СЕ ИМА РАЧУНАТИ СХОДНО ОДРЕДБИ ЧЛ. 372 ЗОО.

Из образложења:

Првостепени суд у образложењу своје пресуде којом је усвојен тужбени захтев тужиоца налази да накнада и награда судијама поротницима нису повремена потраживања, па се у конкретном случају не може применити одредба чл. 372 ЗОО, већ одредба чл. 371 ЗОО, тј. општи рок застарелости од 10 година.

Овакав закључак првостепеног суда се не може прихватити, због погрешне примене материјалног права.

У чл. 372 ЗОО је предвиђено да тзв. повремена потраживања застаревају за три године од доспелости сваког појединачног давања. У конкретном случају, првостепени суд је погрешно када је применио одредбу чл. 371 ЗОО који се односи на општи рок застарелости, а не на одредбу чл. 372 ЗОО, јер неисплаћени износи који се односе на награде и накнаде по основу вршења дужности судије поротника, представљају повремена потраживања и на њих се примењује рок застарелости од три године предвиђен у чл. 372 ЗОО.

(Пресуда Основног суда Ужице П 1142/12 од 20. марта 2013. и Решење Вишег суда Ужице Гж 540/13 од 26. јуна 2013.).

ИСПУЊЕЊЕ ОБАВЕЗА – (чл. 262 ЗОО)

ТУЖИЛАЦ ЈП - ЗА ПРУЖАЊЕ КОМУНАЛНИХ УСЛУГА, ДУЖАН ЈЕ НАЈПРЕ ДА ИСПУНИ СВОЈУ ОБАВЕЗУ У СМИСЛУ ПРАВИЛНЕ ЛОКАЦИЈЕ ПОСТАВЉЕНОГ КОНТЕЈНЕРА ЗА СМЕЋЕ, ДА БИ ТРАЖИО НАПЛАТУ ПРУЖЕНИХ КОМУНАЛНИХ УСЛУГА ОД ТУЖЕНОГ КАО КОРИСНИКА.

Из образложења:

Првостепеном пресудом је усвојен тужбени захтев тужиоца као јавног предузећа за пружање комуналних услуга, према туженом, због неизмирених комуналних услуга.

Из списка произилази да је тужилац захтевао да му туженик исплати накнаду за пружену комуналну услугу у виду одвожења смећа и услугу депоновања смећа у означеном периоду, јер наведени износ туженик није платио.

Међутим, у току поступка је утврђено да је тужилац контејнер за одлагање смећа, који је намењен и за тужениково домаћинство тужилац је поставио у раскрсници градске улице ... са државним путем првог реда, и то у средини раскрснице у близини постојећег пешачког острва. Да то подразумева да туженик у ситуацији одношења смећа мора прелазити улицу на непрегледном месту која је оптерећена јаким саобраћајем, из чега произилази да је контејнер постављен на апсолутно непогодном месту што се утврђује налазом и мишљењем вештака саобраћајне струке.

Овакав начин постављања контејнера од стране тужиоца је у супротности са чл. 21 Одлуке о комуналном уређењу. То даље значи да тужилац није извршио своје обавезе као давалац услуге у виду обезбеђења кориснику да на безбедан начин може одложити смеће и да на тај начин може користити услуге тужиоца. С обзиром да се ради о двострано теретном правном послу, сходно чл. 262 ЗОО, има места преиначењу пресуде првостепеног суда тако да се тужбени захтев тужиоца одбија као неоснован.

(Пресуда Основног суда Ужице П 690/12 од 12. фебруара 2013. и Пресуда Вишег суда Ужице Гж 335/13 од 17. априла 2013.).

ПРАВО НА ИСПЛАТУ РЕГРЕСА И ЗАСТАРЕЛОСТ ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ОСИГУРАЊУ - чл. 380 300

ПРАВО РЕГРЕСА ОСИГУРАВАЈУЋЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗАСТАРЕВА ЗА ТРИ ГОДИНЕ, А НАВЕДЕНИ РОК СЕ МОЖЕ РАЧУНАТИ САМО ОД ИСПЛАТЕ НАКНАДЕ ШТЕТЕ ОШТЕЋЕНОМ.

Из образложења:

Из списка произилази да је тужилац као осигуравач туженика по основу обавезног осигурања од ауто-одговорности, исплатио штету трећем лицу 6. фебруара 2012., а саобраћајна незгода и штета је настала 29. фебруара 2008. године, коју је проузроковао туженик у алкохолисаном стању.

Првостепени суд је одбијајући тужбени захтев тужиоца као неоснован, оценио да је приговор застарелости потраживања истакнут од туженика основан сходно чл. 380 300 којим је предвиђено да потраживања из Уговора о осигурању застаревају у року од три године. При том Основни суд оцењује да је рок застарелости почео тећи од дана када је тужилац сазнао за штетни догађај поводом кога је исплатио накнаду штете трећем лицу, односно дана 10. априла 2008. године, те да је рок застарелости од три године за истицање регресног захтева протекао пре подношења тужбе дана 10. јула 2012.

Оваква одлука и закључивање првостепеног суда се не може прихватити, јер захтев за исплату регреса исплаћене накнаде штете од неког лица, без обзира на основ, подразумева да је подносилац таквог захтева уместо неког лица које је штету проузроковало, исплатио накнаду штете оштећеном, а то даље значи да се захтев за регрес не може поднети пре него што је штета надокнађена, односно исплаћена оштећеном лицу.

Из изнетог произилази да је тужилац регресни захтев према туженом могао истаћи тек након исплате накнаде штете оштећеном лицу у саобраћајној незгоди, па уважавањем жалбе тужиоца има места укидању пресуде првостепеног суда.

(Пресуда Основног суда Ужице П 800/12 од 12. марта 2013. и Решење Вишег суда у Ужицу Гж 320/13 од 9. априла 2013.).

ЗАСТАРЕЛОСТ ПОТРАЖИВАЊА (чл. 374 ст.1 ЗОО)

НА ДУГ ЗА УТРОШЕНУ ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ, КАДА СЕ РАДИ О МЕЋУСОБНОМ ОДНОСУ ПРАВНИХ ЛИЦА, ИМА СЕ ПРИМЕНИТИ РОК ЗАСТАРЕЛОСТИ ОД ТРИ ГОДИНЕ СХОДНО ЧЛ. 374 ст.1 ЗОО, А НЕ ОПШТИ РОК ЗАСТАРЕЛОСТИ.

Из образложења:

Пресудом првостепеног суда, одржан је на снази ....

У образложењу је наведено, да поводом истакнутог приговора застарелости потраживања, има се применити општи рок застарелости потраживања.

Жалба тужене је основана.

Пресудом другостепеног суда, преиначена је пресуда првостепеног суда, одржан је на снази .....али за новчани износ ...

По налажењу Апелационог суда, имајући у виду неспорну чињеницу да је тужена власник пословног простора у коме користи електричну енергију, и у коме обавља привредну делатност, као и да је у самом рачуну наведено да се ради о објекту "тржни центар ...", у конкретном случају има места примени чл. 374 ст.1 ЗОО. Према овој одредби међусобна потраживања правних лица из уговора о промету роба и услуга, застаревају за три године. Сагласно овој одредби, Апелациони суд налази да је делимично основан приговор застарелости потраживања истакнут од стране тужене и то за утрошену ел. енергију за новчани износ од ...

Стога је Апелациони суд делимично усвојио жалбу и првостепену пресуду преиначио, тако што је одржао на снази ..... за износ од ... са законском затезном каматом, а укинута је исто решење за износ од ...

(Пресуда Основног суда Ужице П 894/12 од 20. фебруара 2012. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 770/13 од 11. марта 2013.).

ПРЕКИД ЗАСТАРЕЛОСТИ ПОТРАЖИВАЊА(чл. 378 ЗОО)

НЕ МОЖЕ ДОЋИ ДО ПРЕКИДА ЗАСТАРЕЛОСТИ ПОТРАЖИВАЊА, АКО ЈЕ ТУЖИЛАЦ УПУЋИВАО ФАКТУРЕ И ОПОМЕНЕ ТУЖЕНИКУ ЗА ПЛАЋАЊЕ ДУГА .

Из образложења:

Неосновано се жалбом тужиоца истиче да првостепени суд није оценио околности које воде прекиду застарелости потраживања, и да је тиме погрешно применио материјално право у вези истакнутог приговора застарелости, јер из списка произилази да је тужилац фактурисао потраживање и упућивао опомене, а није подносио тужбу за доспела потраживања све до тужбе у овом спору.

Ово из разлога што за прекид застарелости потраживања није довољно да поверилац позове дужника писмено на испуњење обавезе, већ је битно предузимање радње против дужника пред судом у неком поступку, те нису испуњени услови из чл. 378 ЗОО.

(Пресуда Основног суда Ужице П 1477/11 од 3. априла 2012. и Пресуда Вишег суда Ужице Гж 343/12 од 7. новембра 2012.).

ЗАСТАРЕЛОСТ ПОТРАЖИВАЊА (чл. 372 ст.1 ЗОО)

КАДА СЕ РЕШЕЊЕМ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА УТВРДИ ПОВЕЋАЊЕ ПЕНЗИЈЕ ВОЈНОГ ЛИЦА, ТАДА ПОТРАЖИВАЊЕ РАЗЛИКЕ ПЕНЗИЈЕ ЗАСТАРЕВА У РОКУ ОД ТРИ ГОДИНЕ ОД ДАНА ИСПЛАЋЕНЕ ПЕНЗИЈЕ, СХОДНО ЧЛ. 372 СТ.1 ЗОО.

Из образложења:

Пензија, као и износ увећања исте, који се тужбом потражује, признати су тужиљи одлуком надлежног органа и представљају потраживање које се месечно исплаћује, односно ради се о потраживању повремених давања, па у том смислу такво потраживање застарева у року од три године од доспелости сходно чл. 372 ст.1 ЗОО.

На предњи закључак упућује и одредба чл. 379 ЗОО којом је предвиђено да сва повремених потраживања која су утврђена правноснажном судском одлуком или одлуком другог државног органа (што је у конкретном предмету случај), застаревају у року од три године. Из изнетог произилази да се рок има рачунати од дана исплате пензије, и да је застарелост наступила протеком три године. Како је последња пензија у утуженом периоду исплаћена децембра 2007. године, а тужба поднета 20. априла 2012., то је правилно тужбени захтев одбијен као неоснован због наступања застарелости потраживања.

(Пресуда Основног суда Ужице II 528/12 од 28. новембра 2012. и Пресуда Вишег суда Ужице Гж 85/13 од 6. фебруара 2013.).

**ПОБИЈАЊЕ ДУЖНИКОВИХ ПРАВНИХ РАДЊИ - чл. 283-284
ЗАКОНА О ОБЛИГАЦИОНИМ ОДНОСИМА**

У СЛУЧАЈУ ПОДНОШЕЊА ТУЖБЕ РАДИ ПОБИЈАЊА ДУЖНИКОВИХ ПРАВНИХ РАДЊИ, У УЛОЗИ ТУЖЕНОГ ЈЕ САМО ЛИЦЕ У ЧИЈУ КОРИСТ ЈЕ ПРЕДУЗЕТА ПРАВНА РАДЊА КОЈА СЕ ПОБИЈА.

Из образложења:

Решењем првостепеног суда одбачена је тужба тужилаца.

Жалба тужилаца је основана.

Из списка произилази да тужиоци тужбом побијају правну радњу њиховог дужника ... и траже да се у односу на њега утврди да је уговор о поклону непокретности који је њихов дужник закључио са сином, овде тужеником као поклонопримцем не производи правно дејство према тужиоцима до висине њиховог потраживања према њиховом дужнику ...

По оцени првостепеног суда има места одбацивању овакве тужбе јер је исту писао адвокат а истом као тужени није обухваћен и поклонодавац из наведеног уговора о поклону, а морао је бити јер се тражи утврђење да је овај уговор без дејства према тужиоцима, па су обе уговорне стране нужни и јединствени супарничари.

Жалбом се основано истиче да је као тужени у тужби једино морао бити означен поклонопримац. Наиме, у смислу чл. 283 ст.2 ЗОО тужба за побијање правних радњи дужника се подноси против трећег лица, а не "и" против трећег лица како то оцењује првостепени суд са којим је или у чију корист је предузета правна радња која се побија. У конкретном случају то лице је поклонопримац и зато је било довољно да само он буде тужен. На то указује и и дредба чл. 284 ЗОО према којој побијана правна радња губи дејство само према тужиоцима, тј. лицу чије се потраживање правном радњом дужника осујећује.

(Решење Основног суда у Ужицу П 2474/11 од 31. октобра 2011. и Решење Вишег суда у Ужицу Гж 1642/11 од 28. новембра 2011.).

НАКНАДА ШТЕТЕ И КРИВИЧНИ ПОСТУПАК (чл.204 ЗКП)

АКО ОШТЕЋЕНИ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ НЕ ИСТАКНЕ ИМОВИНСКО ПРАВНИ ЗАХТЕВ, ТО НЕ ЗНАЧИ ДА НЕ МОЖЕ ДА ПОТРАЖУЈЕ НАКНАДУ ШТЕТЕ У ПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ

Из образложења:

Жалбом се истиче да се тужилца одрекла имовинског захтева према овде туженом и то изјавом датом у напред наведеном кривичном поступку, због чега је њен захтев у овом спору морао бити одбијен. Међутим, по оцени овог суда, изјава тужилце као оштећене у кривичном поступку да се не придружује кривичном гоњењу, и да не истиче имовинско правни захтев, не значи одрицање од имовинског захтева, јер се исти може истаћи у парници. Одрицање од имовинског захтева у кривичном поступку, значи само да се такав захтев више не може истаћи до окончања кривичног поступка, на шта управо указује одредба чл. 204 ЗКП на коју туженик у жалби истиче.

На основу наведеног жалба туженог је неоснована, а правилно је првостепени суд усвојио тужбени захтев тужиоца.

(Пресуда Основног суда у Ужицу П 93/10 од 30. августа 2011. и Пресуда Вишег суда у Ужицу Гж 1634/11 од 28. новембра 2011.).

НАКНАДА ШТЕТЕ – (чл. 172 ст.1 ЗОО)

ТУЖИЛАЦ БИ ИМАО ПРАВО НА НАКНАДУ ИМОВИНСКЕ ШТЕТЕ ЗБОГ ДУГОГ ТРАЈАЊА ПОСТУПКА ПРЕД ОРГАНОМ ТУЖЕНИКА, САМО АКО ИЗДЕЈСТВУЈЕ ОДЛУКУ УСТАВНОГ СУДА СРБИЈЕ О ПОВРЕДИ ЊЕГОВОГ ПРАВА.

Из образложења:

Из списка произилази да је тужилац поставио тужбени захтев за накнаду штете против туженог Републичког фонда пензијског и инвалидског осигурања због дугог одлучивања о његовом праву на инвалидску пензију (око 8 година).

Апелациони суд налази да је правилна одлука првостепеног суда којим је тужбени захтев тужиоца одбијен из разлога што је Законом о Уставном суду у чл. 82, 89 и 90 предвиђен правни пут за утврђивање повреде права, као и права на накнаду штете, из чега произилази да повреду права може једино да утврђује Уставни суд, по уставној жалби који одлучује и о захтеву за накнаду штете због повреде овог права уколико је иста у уставној жалби опредељена.

Да би тужилац у поступку пред првостепеним судом остварио право на накнаду штете из основа повреде његовог права, због неправилног рада органа или дугог трајања поступка, био је у обавези да издејствује најпре одлуку Уставног суда ради утврђивања повреде његовог права због неправилног рада органа, што није учинио, а што представља разлог због кога је ваљало одбити његов тужбени захтев.

(Пресуда Основног суда у Ужицу П 2579/10 од 28. априла 2011. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2478/11 од 28. новембра 2011.).

ПОВРАЋАЈ КАПАРЕ - чл. 80 ст.2 ЗОО

АКО ПРОДАВАЦ, ПОВОДОМ ЗАКЉУЧЕНОГ ПРЕДУГОВОРА О КУПОПРОДАЈИ НЕ ИСПУНИ УГОВОРНУ ОБАВЕЗУ У ПОГЛЕДУ ЛЕГАЛИЗАЦИЈЕ СПОРНОГ ОБЈЕКТА И ЊЕГОВЕ УКЊИЖБЕ, ТАДА КУПАЦ - ТУЖИЛАЦ ИМА ПРАВО НА ПОВРАЋАЈ КАПАРЕ СХОДНО ЧЛ.80 ст.2 ЗОО.

Из образложења:

Из списка произилази да је тужилац као купац са правним претходником туженог, као продавцем, закључио предуговор о купопродаји непокретности - стамбене зграде, исплаћен је део купопродајне цене у износу од 14.000 еура, а остатак до 105.000 еура је требао да буде исплаћен до одређеног датума ... уз услов да продавац легализује објекат и обезбеди укњижбу у јавним књигама, а након чега би био закључен уговор о купопродаји.

У међувремену је продавац умро, а његов законски наследник је тужена. Тужилац је тужбеним захтевом тражио повраћај новчаног износа од 14.000 еура са припадајућом каматом, дат на име капаре.

Правилно је првостепени суд применио материјално право када је нашао да је тужбени захтев основан, те да тужилац има право на повраћај капаре, јер за нереализацију уговора одговоран правни претходник туженог, односно тужени.

(Пресуда Основног суда у Ужицу П 1394/10 од 28. септембра 2011. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3103/14 од 13. децембра 2011.).

ЗАСТАРЕЛОСТ ПОТРАЖИВАЊА (ЧЛ.371 ЗОО)

АКО НЕ ПОСТОЈИ УГОВОРНИ ОДНОС ИЗМЕЂУ ТУЖИОЦА КАО ПРЕДУЗЕЋА - ИСПОРУЧИОЦА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ТУЖЕНИКА КАО КОРИСНИКА, ТАДА СЕ НЕ РАДИ О ДУГУ ЗА УТРОШЕНУ ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ, ПА СЕ ЗАСТАРЕЛОСТ ПОТРАЖИВАЊА ЦЕНИ ПРЕМА ОДРЕДБИ ЧЛ. 371 ЗОО.

Из образложења:

У конкретном случају, правни основ је правилно наведен у тужби. Због тога се основано у жалби указује да је првостепени суд погрешно закључио да је правни основ тужбичевог потраживања дуг за испоручени електричну енергију, јер је неспорна чињеница да између странака није постојао закључен уговор о испоруци електричне енергије.

Правни основ тужбичевог потраживања је битан због оцене истакнутог приговора застарелости.

Због тога је и чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, а првостепени суд је погрешно применио материјално право када је у ситуацији када нема закљученог уговора о купопродаји електричне енергије, закључио да је основ потраживања дуг, позивајући се на одредбу чл. 378 ст.1 ЗОО који се примењује за оцену приговора застарелости потраживања накнаде када између странака постоји уговорни однос.

Тужилац није вршио испоруку електричне енергије у конкретном случају туженику као своју уговорну обавезу која му даје право да потраживање накнаде за испоручену електричну енергију, које право, када је услуга извршена за потребе домаћинства, застарева за годину дана сходно чл. 378 ст.1 ЗОО. Самовласно и незаконито коришћење електричне енергије ствара други правни основ потраживања, па тада такво потраживање застарева у општем року застарелости предвиђено у чл. 371 ЗОО.

(Пресуда Основног суда Ужице П 182/10 од 10. маја 2011. и Решење Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2317/11 од 21. фебруара 2012.).

**НАКНАДА ШТЕТЕ ПО ОСНОВУ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА –
(чл. 56, 61 ЗАКОНА О ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ)**

АКО ТУЖИЛАЦ КАО ОСИГУРАНИК КОД ТУЖЕНИКА ДОБИЈЕ УПУТ ЗА ДАЉЕ ЛЕЧЕЊЕ У ОДРЕЂЕНУ УСТАНОВУ У БЕОГРАДУ, ПА САМОИНИЦИЈАТИВНО НАСТАВИ ЛЕЧЕЊЕ У ДРУГОЈ УСТАНОВИ, У КОЈОЈ И СНОСИ ТРОШКОВЕ ОПЕРАЦИЈЕ, НЕМА ПРАВО ЗАХТЕВАТИ РЕГРЕС ИСПЛАЋЕНОГ ИЗНОСА ОД ТУЖЕНИКА СХОДНО ЧЛ. 56, 61 ЗАКОНА О ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ.

Из образложења:

Из списка произилази да је тужилац по занимању професионални возач, осигураник код туженика па је добио упут за ВМА Београд – Офталмологију ради лечења, а који је оверен од стране првостепене лекарске комисије. Међутим, тужилац се није јавио по овереном упуту на ВМА, већ се самоиницијативно, без упута и сагласности лекарске комисије јавио другој медицинској установи у другом граду, где је лечен и где му је извршена операција ока са уградњом сочива.

За наведене услуге је платио износ од ..., а туженик је својим решењем одбио захтев тужиоца да му призна право на накнаду трошкова у наведеном износу, које решење је потврђено од стране другостепеног органа.

Жалба тужиоца је неоснована, јер је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право садржано у одредбама чл. 53, 61, 144 ст.2 Закона о здравственом осигурању, као и одредбе чл. 42 и 46 Правилника о начину и поступку остваривања права и обавезног здравственог осигурања, тако да је правилно одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован.

(Пресуда Основног суда Ужице II 1171/11 од 27. јануара 2012. и Пресуда Вишег суда у Ужицу 242/10 од 24.04.2012)

НОВЧАНА НАКНАДА НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ (чл.200 ЗОО)

АКО СЕ ТУЖБЕНИМ ЗАХТЕВОМ ТРАЖИ НАКНАДА НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ ЗБОГ ПОВРЕДЕ ЧАСТИ И УГЛЕДА ДОСТОЈАНСТВА, А СХОДНО ЧЛ. 200 ЗОО, У ТУЖБИ ЈЕ ПРЕДЛОЖЕНО МЕДИЦИНСКО ВЕШТАЧЕЊЕ, ТАДА СЕ ТУЖБЕНИ ЗАХТЕВ НЕ МОЖЕ ОДБИТИ ПОЗИВОМ НА ОДРЕДБУ ЧЛ. 223 ЗПП.

Из образложења:

У току поступка тужилац је тражио и накнаду нематеријалне штете због повреде части и угледа личности, јер је тужени извршио кривично дело увреде за које је оглашен кривим правноснажном пресудом тога суда. На основу утврђених чињеница првостепени суд је закључио да тужилац није пружио доказе да је предузета радња туженика била противправна, и да је проузроковала последице у виду душевних патњи које би оправдавале накнаду нематеријалне штете.

Овакав закључак првостепеног суда се не може прихватити, јер је у конкретном случају тужилац правилно поставио тужбени захтев, и у тужби је предложио извођење доказа вештачењем од стране вештака медицинске струке у погледу провере поремећаја психичке равнотеже личности тужиоца због предузете радње туженика, а првостепени суд је одбио предлог извођења тога доказа, јер тужилац није пружио медицинску документацију у прилог своје тврдње.

Сходно наведеном, првостепени суд је пропустио да утврди постојање нематеријалне штете за коју тражи заштиту тужилац и зашта је тужилац предложио доказ вештачењем од стране вештака медицинске струке, па је суд био дужан да изведе поменути доказ, а не да заснује своју одлуку на одредби чл. 223 ЗПП.

(Пресуда Основног суда Ужице П 588/10 од 6. априла 2011. и Пресуда Вишег суда у Ужицу Гж 1117/11 од 18. октобра 2011.).

НАКНАДА НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ У СЛУЧАЈУ СМРТИ УНУКА – (чл. 201 ЗОО)

ОДРЕДБОМ ЧЛ. 201 ст.1 ЗОО НИЈЕ ПРЕДВИЂЕНО ДА БАБА И ДЕДА ИМАЈУ ПРАВО НА НОВЧАНУ НАКНАДУ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ ЗБОГ СМРТИ ЊИХОВОГ УНУКА.

Из образложења:

Пресудом другостепеног суда преиначена је првостепена пресуда ... тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца, којим је тражено од туженог осигуравајуће организације, исплата новчаних износа на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене психичке болове због смрти унука.

Наиме, изведеним доказима је утврђено да је критичног дана у саобраћајној незгоди погинуло и малолетно лице рођено 2004. године, а тужиоци, баба и деда погинулог, су тражили између осталог од туженог осигуравајуће организације, исплату наведених новчаних износа на име нематеријалне штете за претрпљене психичке болове због смрти унука.

По мишљењу другостепеног суда основано се у жалби истиче да је погрешно примењено материјално право приликом доношења одлуке о накнади нематеријалне штете тужиоцима за претрпљене душевне болове због смрти унука. По оцени истог суда не доводи се у сумњу да су тужиоци као деда и баба трпели душевне болове из наведеног разлога, с обзиром да су живели у заједничком домаћинству са унуком, али одредба чл. 201 ЗОО не предвиђа бабу и деду, у круг лица којима припада право на накнаду нематеријалне штете због смрти блиског лица, па нема основа за ову накнаду, тако да су жалбени наводи у овом делу основани.

(Пресуда Општинског суда у Ужицу П 599/08 од 1. септембра 2009. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1826/10 од 15. новембра 2010.).

**ПОБИЈАЊЕ ДУЖНИКОВИХ ПРАВНИХ РАДЊИ
(чл.280 ст.1. и чл.283 ЗОО)**

ТУЖБА ТУЖИОЦА СЕ ИМА ОДБАЦИТИ, АКО ЈЕ ПОДНЕТА САМО ПРОТИВ ЈЕДНОГ ЛИЦА ИЗ ЗАКЉУЧЕНОГ ДУЖНИКОВОГ ПРАВНОГ ПОСЛА, КОЈИ СЕ ПОБИЈА.

Из образложења:

Из списка произилази да је тужилац поднео тужбу ради побијања дужникових правних радњи, али само против малолетног лица, које је у спорном уговору о поклону, поклонопримац.

Правилно је првостепени суд решењем тужбу тужиоца одбацио.

Одредбом чл. 280 ст.1 ЗОО прописано је да сваки поверилац чије је потраживање доспело за исплату, и без обзира када је настало може побијати правну радњу свог дужника, која је предузета на штету повериоца. А да се тужба према одредби чл. 283 т.2 ЗОО подноси и против трећег лица са којим је, или у чију корист је предузета правна радња која се побија. У овом случају тужилац је тужбом морао обухватити како означеног туженог поклонопримца из спорног овереног уговора о поклону, тако и поклонодавца који је учинио поклон, а чију правну радњу побија поднетом тужбом тужилац због немогућности наплате свог потраживања према том лицу, због учињеног располагања закљученим уговором о поклону.

(Решење Основног суда у Ужицу П 1125/11 од 14. јуна 2011. и Решење Вишег суда у Ужицу Гж 1166/11 од 27. јуна 2011.).

НЕОСНОВАНО ОБОГАЋЕЊЕ И ЗАСТАРЕЛОСТ(чл.371 ЗОО)

ПОТРАЖИВАЊЕ ТУЖИОЦА А ПО ОСНОВУ НЕОСНОВАНОГ ОБОГАЋЕЊА, ЗАСТАРЕВА ЗА 10 ГОДИНА, СХОДНО ЧЛ. 371 ЗОО.

Из образложења:

Из списка произилази да су странке изградиле заједничким средствима две стамбене јединице у току 1992. године, при чему се свако уселио у свој део. Да су у току 2006. године водили парницу када је утврђено да је стамбена јединица тужене већа од стамбене јединице тужиоца за вредност од 30.000 динара. Садашњом тужбом се тражи да тужена плати тужиоцу наведени износ по основу неоснованог обogaђења, при чему је тужба поднета 1. септембра 2006. године.

Правилно је првостепени суд, својом пресудом одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован, налазећи да је потраживање тужиоца застарело сходно чл. 371 ЗОО.

Наиме, рок од 10 година се има рачунати од 1992. године, када је заједничка изградња објекта завршена, и када је тужилац могао и да утврди да је кућа тужене веће вредности од његове куће. Неосновано се у жалби тужиоца истиче да се рок од 10 година има рачунати од 2006. године, када је поднесена и тужба.

(Пресуда Основног суда у Ужицу П 1310/10 од 16. новембра 2010. и Пресуда Вишег суда у Ужицу Гж 240/11 од 18. фебруара 2011.).

НАКНАДА ШТЕТЕ – (чл. 154 ЗОО)

АКО ЈЕ ТУЖЕНИ - ЕЛЕКТРОПРИВРЕДНА ОРГАНИЗАЦИЈА ИЗВРШИЛА СЕЧУ СТАБАЛА НА ПАРЦЕЛИ ТУЖИОЦА, А ПРЕКО КОЈИХ СЕ ПРУЖАЈУ ДАЛЕКОВОДИ, ИМА ОБАВЕЗУ ИСПЛАТЕ НАКНАДЕ ШТЕТЕ ТУЖИОЦУ УЗ ИСПУЊЕЊЕ УСЛОВА ИЗ ЧЛ. 79 ЗАКОНА О ЕНЕРГЕТИЦИ.

Из образложења:

Из списка произилази да је туженик извршио сечу одређеног броја стабала на парцелама тужилаца, па полазећи од чињенице да је сеча извршена испод струјног вода којим газдује и у оквиру заштитног појаса, а у складу са овлашћењима из чл. 79 Закона о енергетици, првостепени суд одбија захтев тужилаца којим су тражили да туженик изврши исплату накнаде штете за посечена стабла. По оцени првостепеног суда туживоци нису редовно уклањали дрвеће које угрожава рад далековода, а што је била њихова обавеза сходно цитираном закону, па је тужени био овлашћен да изврши уклањање стабала како би се отклонила опасност од настанка штете.

Овакав закључак првостепеног суда се не може прихватити јер и по оцени овог суда стоји обавеза власника непокретности да са исте уклања растиње - стабла која угрожавају далековод којим газдује туженик у смислу чл. 79 Закона о енергетици. Ако власници и поред обавештења од стране туженог не изврше уклањање дрвећа, исто може учинити туженик о трошку власника непокретности. Међутим, иако изричито не предвиђа право на накнаду штете коју власник непокретности евентуално претрпи сечом стабала по Закону о енергетици, као специјалан закон, ово право за власнике непокретности и не искључује. У том смислу имају се применити правила ЗОО у вези накнаде штете проузроковане кривицом штетника, те се у сваком конкретном случају мора утврђивати да ли је туженик својим радњама у вези са сечом стабала проузроковао одређену штету власнику непокретности. У том смислу првостепени суд је морао утврдити да ли је пропуштање да обавести туживоца да је извршио сечу, тужени истим проузроковао штету због тога што туживоци нису благовремено преузели и искористили посечена стабла која су својина туживоца, већ су иста пропала.

(Пресуда Општинског суда у Б. Баити П 18/09 од 5. октобра 2009. и Решење Вишег суда у Ужицу Гж 204/10 од 17. фебруара 2010.).

НАСЛЕЂИВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА НАКНАДЕ МАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ (чл.204 ЗОО)

КАДА ЈЕ У ПИТАЊУ НАКНАДА МАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ - ИЗГУБЉЕНА ЗАРАДА ПОКОЈНОГ - ПРАВНОГ ПРЕТХОДНИКА ТУЖИОЦА, ОНА СЕ НАСЛЕЂУЈЕ БЕЗ ОБЗИРА ШТО НИЈЕ УТВРЂЕНА ПРАВНОСНАЖНОМ ОДЛУКОМ, СХОДНО ЧЛ. 204 ЗОО.

Из образложења:

Из списка произилази да је правни претходник тужιοца био у радном односу код туженика све до критичног дана када му је отказан уговор о раду, а пресудом тога суда поништено је решење туженика и обавезан је да тужιοца врати у радни однос. Правни претходник тужилаца у међувремену је преминуо, а решењем тога суда О број ... за наследника на његовој заоставштини оглашени су тужιοци на његовој целокупној имовини.

Првостепени суд је правилно применио одредбу чл. 191 Закона о раду када је обавезао туженог да тужιοцима као наследницима покојног исплати накнаду штете у виду изгубљене зараде, као и да се изврши уплата доприноса тужιοца надлежним фондовима. Наиме, неосновани су жалбени наводи да је право на зараду личне природе, тако да је накнаду могао остварити само радник који је трпео штету због незаконитог отказа уговора о раду и да то право није преносиво на трећа лица. Одредбом чл. 204 ЗОО је прописано да потраживање накнаде нематеријалне штете прелази на наследнике само ако је признато правноснажном одлуком, из чега несумњиво произилази да право на накнаду материјалне штете прелази на наследнике у сваком случају без обзира да ли је признато правноснажном одлуком.

(Пресуда Општинског суда у Ужицу П 241/09 од 2. октобра 2009. и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 596/10 од 11. фебруара 2010.).

ЗАСТАРЕЛОСТ ПОТРАЖИВАЊА НАКНАДЕ ШТЕТЕ(чл.376 ЗОО)

ДА БИ СЕ ПРИМЕНИО ИНСТИТУТ ЗАСТАРЕЛОСТИ ПОТРАЖИВАЊА СХОДНО чл.376 ЗОО МОРА СЕ УТВРДИТИ ДАТУМ НАСТАНКА ШТЕТЕ И САЗНАЊЕ ОШТЕЋЕНОГ ЗА ШТЕТУ.

Из образложења:

Првостепени суд је само на основу неспорне чињенице, да је изградња пута изведена пре више од 15 година, оценио да је приговор застарелости на који се позвао туженик за накнаду штете коју тужилац потражује од њега основан у смислу чл. 376 ЗОО, па из тих разлога захтев тужиоца одбио као неоснован.

Међутим, за правилно одлучивање по постављеном тужбеном захтеву, било је неопходно утврдити када је тачно, тј. које године је завршена изградња спорног пута, и када је дошло до настанка штете на помоћној згради тужиоца која се налази испод нивоа спорног пута, и да ли је заиста штета проузрокована услед нестручно изведених радова од стране туженика.

Како првостепени суд није извео ни један од доказа на које се позвао тужилац у тужби, а ради утврђења напред наведених битних чињеница, то се не може оцијенити ни правилна примена материјалног права - одредбе чл. 376 ЗОО.

(Пресуда Основног суда у Ужицу П 310/10 од 29. новембра 2010. и Решење Апелационог суда у Крагујевцу Гж 139/11 од 24. јануара 2011.).